

Riktlinjer för tilläggsbelopp

Dokumentnamn	Riktlinjer för tilläggsbelopp	Dokumenttyp Riktlinjer	
Fastställd/upprättad av	Skolnämnden	Datum 2024-04	Diarienummer 2024-000090
Dokumentansvarig/processägare	Verksamhetschef elevhälsa	Version 1	Senast reviderad Giltig t o m 2026-12
Dokumentinformation	Riktlinjer för tilläggsbelopp		
Dokumentet gäller för	Skolförvaltningen		
Annan information	Ersätter tidigare Riktlinjer för tilläggsbelopp med diarienummer 2022-000199		

Innehåll

1	Inledning.....	3
2	Tilläggsbelopp	4
2.1	Målgrupp.....	5
2.2	Tilläggsbeloppets storlek	5
2.3	Krav på ansökan och underlag	6
2.4	Ansvar för ansökan.....	6
2.5	Ofullständig ansökan	6
2.6	Ansökningsförfarande.....	6
2.7	Uppföljning.....	7

1 Inledning

Den som godkänts som huvudman för en fristående verksamhet och därigenom fått tillstånd att bedriva förskola, grundskola, fritidshem och öppen fritidsverksamhet har rätt till ersättning. Bidraget består av ett grundbelopp och i vissa fall ett tilläggsbelopp.

Grundbeloppet ska täcka verksamhetens samtliga kostnader, och avser ersättning för omsorg och pedagogisk verksamhet/undervisning, pedagogiskt material och utrustning/lärverktyg, elevhälsa, måltider, administration och mervärdesskatt. Lokalkostnader ersätts i särskild ordning.

Kostnader för exempelvis stöd i form av extra undervisning, specialpedagogiska insatser, individualiserat lärande eller undervisning i särskild grupp med syfte att eleven ska nå kunskapskraven ska i normalfallet täckas av den ersättning som skolan erhåller genom grundbeloppet.

Det finns en skyldighet att utreda barns/elevs eventuella stödbehov både för kommunala och fristående förskolor/skolor. För barn/elev med extraordinärt stödbehov kan verksamheten utöver grundbeloppet ansöka om tilläggsbelopp.

Tilläggsbeloppet är endast avsett att ge möjlighet till särskild ersättning för enskilda barn/elever som har omfattande behov av särskilt stöd. Stödet bör väsentligt avvika från vad som har samband med de resurser som normalt kan hänföras till det generella stöd som skolan är skyldig att tillhandahålla. Stödåtgärderna som berättigar tilläggsbelopp ska vara extraordinära, näst intill alla elevers behov ska kunna tillgodoses inom ramen för grundbeloppet (se nedan).

2 Tilläggsbelopp

Enligt skollagen (2010:800) 8 kap. 23 §, 9 kap. 21 §, 10 kap. 39 §, 11 kap. 38 § och 14 kap. 17 § ska tilläggsbelopp lämnas för barn och elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd. För att tilläggsbelopp ska utgå bör det enligt förarbetena vara fråga om stödåtgärder av extraordinärt slag som innebär att mer betydande resurser måste avsättas för en enskild elevs räkning. Stödet bör väsentligt avvika från vad som har samband med de resurser som normalt kan hänföras till det generella stöd som skolan är skyldig att tillhandahålla. Kostnaderna för stödet ska vara omedelbart kopplade till en enskild elev och ha samband med hans eller hennes särskilda behov och förutsättningar. Det krävs att elevens stödbehov klarläggs och bedöms (jfr prop. 2008/09:171 s. 42 och prop. 2015/16:134 s. 10f).

Vissa ändringar av reglerna för tilläggsbelopp trädde i kraft 2016. De nya bestämmelserna förtydligar att en individuell bedömning ska göras av varje barns unika behov. En individuell bedömning ska göras såväl när det gäller frågan om ett tilläggsbelopp ska lämnas eller inte som när det gäller tilläggsbeloppets storlek.

Lagändringen är bland annat en konsekvens av ett avgörande i högsta förvaltningsdomstolen, HFD 2012 ref 46. Målet gällde förutsättningarna för bidrag enligt skollagen till en fristående skola. Domstolen uttalade att regelverket förutsätter att en individuell bedömning görs av varje elevs unika situation och behov. Eftersom tilläggsbelopp endast ska lämnas i undantagsfall måste utredningen klart visa att eleven har ett sådant omfattande behov av särskilt stöd.

I samband med lagändringen 2016 infördes även kompletterande bestämmelser om tilläggsbelopp i skolförordningen. Skolförordningen 14 kap. 8 § preciserar vilka typer av kostnader som tilläggsbeloppet ska ersätta. Det föreskrivs att med tilläggsbelopp avses ersättning för assistenthjälp, anpassning av lokaler eller andra extraordinära stödåtgärder, däribland sådana som riktas till barn och elever med stora inlärningssvårigheter. Med tilläggsbelopp avses även ersättning för elever som ska ges modersmålsundervisning eller deltar i lovskola.

Föreskriften om extraordinära stödåtgärder för barn och elever med stora inlärningssvårigheter är en nyhet i förordningen och kan enligt propositionen exempelvis innebära en extra lärar- eller specialpedagogresurs för elever som har behov av sådana insatser kontinuerligt under skoldagen. Regeringen klargjorde i förarbetena att huvudmannen för en fristående skola i de flesta fall ska kunna tillgodose en enskild elevs behov av särskilt stöd inom ramen för det totala grundbelopp som lämnas och framhöll att tilläggsbelopp endast lämnas för elever med omfattande behov, för stödåtgärder som går väsentligt utöver vad som ersätts genom grundbeloppet. Ersättning ska t.ex. inte utgå om det är möjligt att tillgodose elevens behov genom särskild undervisningsgrupp (prop. 2015/16:134 s 18).

Skolverket har den 31 augusti 2021 redovisat ett uppdrag från regeringen som, i enlighet med utredningens förslag, avsåg att ta fram stöd för tillämpningen av bestämmelserna om

tilläggsbelopp (U2020/06613). Enligt uppdraget skulle Skolverket ta fram stödmaterial för tillämpningen av bestämmelserna om tilläggsbelopp i skollagen för att åstadkomma en mer likvärdig tillämpning hos barnens och elevernas hemkommuner och hos enskilda huvudmän i förskolan, förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan, i syfte att barn och elever ska få det stöd de har rätt till. Skolverket skulle inhämta kunskaper och erfarenheter från SPSM som också kan bidra till att stödmaterialen når relevanta aktörer och kan implementeras på rätt sätt. I uppdraget ingick att tillgängliggöra den rättspraxis som finns avseende tilläggsbelopp och förtydliga vilka krav som bör ställas både på ansökan och utredning om rätten till tilläggsbelopp. För att stärka likvärdigheten och skapa ökad trygghet för elever med behov av extraordinära stödinsatser skulle Skolverket också återkomma med en analys över utvecklingen kring hantering, beviljanden och bedömningar av tilläggsbelopp till fristående resursskolor. Som nämnts i avsnitt 4 (Prop 2021/22:156) har Skolverket redovisat sitt uppdrag och stödmaterialen publicerades i september 2021 på Skolverkets webbplats. Av Skolverkets analys över utvecklingen kring tilläggsbelopp till fristående resursskolor framgår bl.a. att flera kommuner under senare år har byggt upp en tydligare organisation för hanteringen, med skärpta rutiner och bedömningsgrunder (rapport 2021:9).

2.1 Målgrupp

Ansökan om tilläggsbelopp kan endast göras för barn och elever vars hemkommun är Härnösands kommun. För barn och elever från andra kommuner görs ansökan hos hemkommunen. Kostnaderna för stödet ska vara omedelbart kopplade till det enskilda barnet/eleven och ha samband med dennes särskilda behov. Tilläggsbeloppet är endast avsett för extraordinära stödåtgärder.

Vid en prövning om tilläggsbelopp kommer Härnösands kommun tillämpa gällande regler (som i korthet återgetts ovan) och göra en individuell prövning av varje enskilt fall.

2.2 Tilläggsbeloppets storlek

Med utgångspunkt i den grundläggande principen om likabehandling bör vid utbildning i en fristående skola extra resurser tilldelas för en elev vars omfattande behov av särskilt stöd skulle kräva extra resurser om eleven hade gått i hemkommunens skola. En individuell prövning av varje elevs unika situation och behov måste dock alltid göras.

Om utredningen visar att en viss elev har ett stödbehov som är av det slaget att det kan anses kvalificera som omfattande behov av särskilt stöd, saknar det betydelse att andra elever med

motsvarande diagnos inte har bedömts ge rätt till tilläggsbelopp (jfr HFD 2012 ref 46).

Tilläggsbeloppet är avsett att täcka den extra kostnad som gör att stödinsatsen är att betrakta som extraordinär. Som framgår ovan ska de flesta stödinsatser för elever i behov av särskilt stöd täckas av grundbeloppet.

2.3 Krav på ansökan och underlag

I ansökan ska elevens extraordinära behov beskrivas och tydligt motiveras, vilka åtgärder som redan satts in, vilka som planeras och hur åtgärderna ska följas upp och värderas.

Barnets/elevens individuella stödbehov ska vara väl dokumenterade och definierade. Relevanta utredningar eller annat underlag ska vara aktuella.

Vid förnyad ansökan ska en utvärdering redovisas av tidigare insatser.

Det kan även vara bra att tänka på att:

- Att handlingarna är ovikta och inte hopnitade
- Att handlingarna bör vara enkelsidiga
- Att handlingarna är läsliga kopior
- Att handlingarna inte är skrivna med blyerts

I tilläggsbeloppet ingår inte ersättning för kostnaden att utreda elevens eventuella behov av särskilt stöd och att upprätta åtgärdsprogram. Denna kostnad ingår i grundbeloppets kostnadspost för undervisning.

2.4 Ansvar för ansökan

Huvudmannen för den fristående verksamheten ansvarar för ansökan.

2.5 Ofullständig ansökan

Ofullständig ansökan innebär avslag. Ny ansökan med fullständigt underlag får då skickas in. Tilläggsbelopp utbetalas tidigast från det datum fullständig ansökan inkommit till kommunen.

2.6 Ansökningsförfarande

Beslut om tilläggsbelopp fattas i normalfallet för ett läsår i taget. Ansökan kan göras under pågående läsår. Tilläggsbelopp utbetalas tidigast fr.o.m. det datum som ansökan inkom till kommunen. Beträffande barn/elever som ska fortsätta i verksamheten kommande läsår bör ansökan vara inkommen senast fredag v.13 eller fredag v.44 om ansökan gäller endast vårterminen.

Barn och elevs behov av särskilt stöd ska tillgodoses i den ordinarie verksamheten. Verksamheten har ett långtgående ansvar för att ge särskilt stöd till barn/elev med stödbehov inom ramen för det utdelade grundbeloppet. Har verksamheten bedömt att barnet har behov av stöd har barnet/elev rätt att få det stöd som den behöver.

De fristående verksamheter, som har ett barn/en elev med omfattande och varaktigt stödbehov, kan ansöka om ett tilläggsbelopp. Ansökan om tilläggsbelopp handlar om verksamheten har rätt att få ett extra bidrag i form av ett tilläggsbelopp, det handlar inte om att fastställa om barnet/eleven har behov av särskilda stödåtgärder – det är något som verksamheten utreder och bedömer. Om utredningen har visat och verksamheten bedömer en viss specifik insats/åtgärd har barnet/eleven rätt att få den insatsen även om tilläggsbelopp inte beviljas.

Checklista samt blanketter för ansökan finns att hämta på Härnösands kommuns hemsida.

Handläggning av inkomna ansökningar görs av en beredningsgrupp bestående av olika professioner och beslut fattas enligt gällande delegationsordning.

Beslut om tilläggsbelopp kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

2.7 Uppföljning

I 10 kap. 41 § skollagen framgår att den kommun där den fristående skolan är belägen har rätt till insyn i verksamheten. Genom insynsregleringen får kommunen möjlighet att kontrollera att de offentliga bidrag som betalas ut används på angivet sätt. Vid en förnyad ansökan om tilläggsbelopp ska således en utvärdering av tidigare insats redovisas.

Om eleven ändrar sin folkbokföringsadress till en adress utanför Härnösands kommun eller byter skola eller fritidshem eller om andra omständigheter inträffar ska rektor meddela detta omgående till Skolförvaltningen, Verksamhetschef för elevhälsa.